

INLEDNING

Under verksamhetsåret hann regeringen byta fot och upphäva sitt beslut från december 2010

att lägga ned Sveriges ambassad i Hanoi efter det att ett flertal vänner till Vietnam-intellektuella, tjänstemän och entreprenörer - i ett upprop till regeringen ” I Sveriges intresse att vara på plats i Vietnam!” hemställt om att ambassaden skulle bibehållas.

STYRELSE

Årsmötet den 15 mars omvalde Johan Peanberg till ordförande och Sunthorn Vongnongvar tuill kassör. Till övriga styrelseledamöter valdes Ulf Svensson, Agneta Carleson-Sten, Mai Vodinh, Ing-Britt Trankell, Linda Myint-Inthivong, Rolf Samuelson och Le Thanh Tung. Ett uttalande med en vädjan till regering och riksdagspartier att inte lägga ned Hanoiambassaden antogs.(Bil 1)

Till Suppleanter valdes Leif Isacsson och Eva Lindskog.

Till revisorer valdes Gunnar Skoglund och Jan Ovesen. Till revisorssuppleant Eva Åhlström.

KONSTITUERING

Vid styrelsens konstituerande möte utsägs Ulf Svensson till viceordförande, Agneta Carleson till sekreterare och Mai Vodinh till webansvarig.

Styrelsen har under verksamhetsåret hållit XX protokollförda möten.

ÅRSMÖTET

Årsmötet hölls i ABF-huset den 15 mars. Inför mötet hölls ett offentligt seminarium om Korruptionsbekämpning i Vietnam. Föreläsare var Jan - Olov Agrell pensionerad Sida-tjänsteman, tidigare biståndschef i Hanoi och fd chefsrådgivare vid Vietnams statliga inspektorat. Sverige har spelat en betydande roll i att öppna diskussionen om korruptionsbekämpning och lett den institutionaliserade dialogen mellan stat, biståndsgivare och andra intressenter.

ALLMÄNLÄGET

Utvecklingen i Vietnam, Laos och Kambodja är inte entydig men vissa drag är likartade som exempelvis en svag rättsordning, tilltagande korruption och flagranta maktövergrepp. Rättsordningen är underordnad regeringspartierna, som saknar demokratisk uppbyggnad och styr tillämpningen av lagarna. För den enskilde är de oftast ogenomträngliga. Maktövergreppen möjliggörs av att regeringspartierna i de olika

länderna fungerar som en parallell statsmakt, vilket ger lokala och centrala partiledare makt att i egenintresse handla utan insyn för allmänintresset. Den utbredda korruptionen undergräver tilltron till samhället och leder till att politiska makthavare förfogar över statens medel utan medborgarnas insyn.

VIETNAM

Under tiden 7- 14 januari besökte en delegation från Vietnamesisk- Svenska Vänskapsföreningen med ordförande Le Thi Thu i spetsen kommittén. Den besökte bl a Olof Palmes Internationella Center och Akademiska Sjukhuset i Uppsala. På uppmaning av delegationen sände kommitténs ordförande en hälsning till Kommunistpartiets kongress med uppmaning att stärka kvinnors ställning och löntagarnas rättigheter samt främja en rättsstatlig utveckling, där ingen står utanför eller ovanför lagen.

Styrelsemötet 26 april uppdrog åt ordförande och viceordförande att göra ett förslag till MR-uttalande om Vietnam, vilket översändes till övriga styrelseledamöter för godkännande. Därefter sändes det till bland annat Vietnams ambassad och Vietnamesisk Svenska Vänskapsföreningen för kännedom:

”Vietnams folk förtjänar ett bättre öde!

Att betrakta fredliga uttalanden av arbetsrätts- och människorättsaktivister i Vietnam som brottsliga gärningar strider mot FN:s mänskliga rättigheter. Cu Huy Ha Vu, med juris doktorexamen från Sorbonne, dömdes i april månad till sju års fängelse och ytterligare tre års husarrest för att " ha förtalat ledande regeringsföreträdare och spridit regeringsfientlig propaganda". Detta är ett exempel på att Vietnam nu skärper kontrollen över yttrandefriheten.

Svenska Kommittén för Vietnam, Laos och Kambodja finner detta oacceptabelt och kräver att samtliga som arresterats eller fängslats för fredlig samhällskritik, med Cu Huy Ha Vu i spetsen, frisläpps. De paragrafer i Vietnams brottsbalk, som möjliggjort fängslandet av dem, bör omgående upphävas. De strider mot Vietnams konstitution. Fredliga kritiska uttalanden från enskilda individer får aldrig behandlas som förbrytelser. Vietnams folk förtjänar efter alla år av blodig och hård nationell frihetskamp mot fransk kolonialism och amerikansk imperialism ett bättre öde!”

Ordföranden för Vänskapsföreningen Le Thi Thu svarade i ett mejl den 8 juni att målet handlagts enligt vietnamesisk lag, att det funnits alternativa vägar för kommittén att framföra sina synpunkter men att Vänskapsföreningen även framledes var beredd att samarbeta och stärka solidariteten mellan organisationerna. Vid det årliga Luciafirandet i Vietnams ambassad var bemötandet vänligt men reserverat.

LAOS

Relationerna med Laos och dess ambassad i Stockholm har stärkts. Det sammanhänger med bytet av ambassadör men också av den positiva attityd, som ambassadpersonalen har visat kommittén

och dess aktiviteter. På uppmaning av Manorum Phonseya, permanent stationerad chef för Laos ambassad har kommitténs ordförande översatt Utrikesdepartementets sammanfattning av rapporten om de mänskliga rättigheterna i Laos. Frågan har också berörts vid överläggning den 26 april med ambassadören Southam Sakonhnhom, som har sitt residens i Bryssel men är sidoackrediterad i Stockholm. Trots verksamhetsårets två seminarier om Laos är uppgiften för styrelsen att öka kunskapen om landet, dess historia och politik.

KAMBODJA

Endast chefen för tortyr- och förintelseläget S- 21 Kaing Guek Eav har dömts i första instans till fängelse men både åklagare och åtalad har överklagat beslutet. Efter utdragna förberedelser inleddes domstolsförhandlingarna mot Nuon Chea, Khieu Samphan, Ieng Sary och Ieng Thirith., vilka står åtalade för bl a folkmord och brott mot mänskligheten. Samtliga åtalade bestrider åtalet

Efter några månader av förberedelser avbröts förhandlingarna med Thirith eftersom hon av läkare ansetts lida av demens och följaktligen oförmögen att försvara sig. I förundersökningarna av mål nummer tre mot Meas Muth och Son Met samt mål nummer fyra mot Im Chaem, Ta Aun och Ta Toth avgick undersökningsdomare Siegfried Blunk i protest mot regeringens inblandning i ärendena och den av domstolen tidigare utsedda ersättaren Laurent Kasper Anserment har trots protest från FN:s generalsekreterare inte förordnats att tjänstgöra i Blunks ställe.

SEMINARIER

Utöver mötet om Korruptionsbekämpning i Vietnam den 15 mars har kommittén under verksamhetsåret ordnat sex offentliga seminarier i ABF-huset i Stockholm.

- **Uthållig naturhushållning i Laos -möjligheter och risker**
-
- 3 mars 18.00-20.00

Tillsammans med Föreningen Skogen arrangerade kommittén ett seminarium om Laos möjligheter att skydda sina ofantliga naturrikedomar i sin strävan efter ekonomisk utveckling och bibehållen biologisk mångfald. Filmen Betting on Laos, visades, som följdes av anföranden av Lisbet Bostrand, Ian Cristoplos, Lill Lundgren och Roger Karlsson. Samtliga föreläsare visade eftertryckligt sin genuina ämneskunskap och mångåriga erfarenhet från arbete i Laos.

- **Vietnam efter partikongressen: Allt som förut?**

-
- 12 april 18.00- 20.00

Vietnams kommunistparti höll sin 11:e kongress den 11- 19 januari 2011. Framsteg har gjorts och landets befolkning har lyft sig ur fattigdomen. Folkflertalet har fått ett bättre liv. Men allvarliga problem återstår att lösa: En svag valuta, stort underskott i handelsbalansen och en årlig inflation på över tio procent. Föreläsare var Börje Ljunggren, ambassadör i Hanoi 1994- 1997, som just hemkommen från Vietnam även betonade korrupsionens och maktmissbrukets utbredning i landet.

- **Kambodja: lägesrapport om yttrandefrihet och mänskliga rättigheter**
-
- 2 maj 18.00- 20.00

Antropolog Jan Ovesen, som studerat Kambodja sedan 1995 erinrade i sin föreläsning att Kambodja är det enda programlandet för svenskt utvecklingsbistånd i Sydostasien. Det fokuserar huvudsakligen på stöd till demokrati och mänskliga rättigheter. Rapporter från internationella MR-organisationer ger en mycket dystert bild på området, där yttrandefriheten och det civila samhället begränsas men detta tas inte på allvar av regering och Sida.

- **Hammarskjöld, Kennedy och Laos**
-
- 21 september 18.00-20.00

Hade utvecklingen i Indokina kunnat ta en annan utveckling om president Kennedy visat förståelse för generalsekreterare Hammarskjölds synpunkter att förhindra att Laos drogs in i Vietnamkriget? Frågan ställdes av fd ambassadör Kaj Falkman, som var inbjuden föreläsare men som pga sjukdom var förhindrad att närvara. Hans anförande lästes av Ulf Svensson. Respondent var fredsforskaren Stein Tønnesson, som med historiekällor visade att kommunistpartierna i Laos och Vietnam långt tidigare hade valt en gemensam kamp för att bli kvitt de utländska angriparna.

- **Vietnam och den globala klimatförändringen**
-
- 27 oktober 18.00-20.00

Vietnam är ett av de länder som drabbas hårdast av den globala klimatförändringen. Därför kommer landet att ställas inför långtgående åtgärder för anpassning till klimatförändringen. För att säkra utvecklingen fordras stöd från i-länderna. Sverige, som avbrutit sitt bilaterala samarbete med Vietnam har också beslutat att inte förmedla något klimatbistånd. Detta är ett oacceptabelt ställningstagande. Föreläsare var filosofie doktor Eren Zink och kommitténs viceordförande Ulf Svensson.

- **Från Bai Bang till HBT- Sveriges stöd för ökade rättigheter i Vietnam**
-
- 24 november 18.00- 20.00

Föreläsare vid sammankomsten var Elsa Håstad, Sida, som sedan 2008 varit stationerad på Sveriges ambassad i Hanoi för att arbeta med stöd till mänskliga rättigheter och demokrati samt Brittis Edman, som arbetar för Civil Rights Defenders (fd Helsingforskommittén) Brittis har arbetat med MR- och demokratifrågor sedan 1990-talet. Elsa gick kortfattat igenom det 42 åriga samarbetet med Vietnam, varav framgick att varken politiska eller civila rättigheter säkrats. Brittis belyste civilsamhällets och medielandskapets brist på demokrati. Över 80% av alla, som döms i i domstol blir dömda utan ett försvar medan grundlagen slår fast att kommunistpartiet leder stat och samhälle.

VIETNAMHJÄLPEN

Under året insamlades XXX kronor till Vietnamhjälpen. **Svårigheter att finna lokala projekt för offren för Agent Orange har resulterat i att insamlade medel inte utbetalats.**

ORGANISATION OCH EKONOMI

Vid verksamhetsårets slut hade kommittén 200 personer i sitt nätverk, vilka skriftligen inbjuds till kommitténs seminarier och möten. Till de medlemmar, som kommitténs webansvarige har e-postadresser utgår även en elektronisk påminnelse.

SLUTORD

Trots regeringens tidigare beslut att fasa ut utvecklingssamarbetet med Laos och Vietnam och stänga Sidakontoret i Vientiane finns det anledning för kommitténs medlemmar att glädja sig över att regeringen efter påtryckningar från en hemmaopinion inte lägger ner ambassaden i Hanoi utan utsett Lars- Olof Lindgren till ny ambassadör.

Kommitténs uppgift förblir att fortsätta arbeta för att stärka solidariteten med **folken i de tre nationerna** , öka kunskapen om deras historia, **aktuella samhällsfrågor** och problem samt föra en dialog om mänskliga rättigheter och demokrati med företrädare för deras regeringar

En annan central uppgift blir att vidareutveckla kontakterna med de krafter i de tre länderna, som arbetar för demokratisering och ökat kvinnoinflytande samt stödja miljöarbetet och anpassningen till klimatförändringen i regionen.

Stycket ”att informera om rättegången i Kambodja och” utgår!